

11.12.2025

Tietosuojavaltuutetun toimiston tarkastussuunnitelma 2026 ja alustava tarkastussuunnitelma vuosille 2027-2028

Tietosuojavaltuutetun tehtävänä on yleisen tietosuoja-asetuksen ((EU) 2016/679), tietosuojalain (1050/2018) ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018, rikosasioiden tietosuojalaki) noudattamisen valvonta. Valvontatehtävää toteutetaan osin tarkastustoiminnalla, johon voi liittyä rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän tiloissa paikan päällä tehtäviä tarkastuksia, kirjallisia tarkastuksia tai esimerkiksi tiettyä toimialaa koskevia selvitysluonteisia tarkastuksia.

Tietosuojavaltuutetun toimiston tarkastustoimintaa ohjaavat henkilötietojen käsittelyyn liittyvien tunnistettujen riskien lisäksi myös erityislainsäädännöstä ja EU-oikeudesta tulevat valvonta- ja tarkastusvelvoitteet. Suunnitelmaa valmisteltaessa on otettu huomioon myös rekisteröityjen tarkastusoikeuteen kohdistuvat rajoitukset, rekisteröityjen mahdollisuudet valvoa itse henkilötietojen käsittelyä sekä muussa toiminnassa havaittu tarve suorittaa kohdistettua valvontaa tiettyyn rekisterinpitäjään tai esimerkiksi toimialaan.

Tämä suunnitelma kattaa tietosuojavaltuutetun toimistossa vuodelle 2025 suunnitellut henkilötietojen käsittelyyn liittyvät tarkastukset sekä sellaiset tietosuojavaltuutetun toimiston määräajoin suoritettavat tarkastukset, jotka perustuvat laissa säädettyihin tietosuojavaltuutetun toimiston tarkastusvelvollisuuksiin. Lisäksi suunnitelma kattaa tietosuojavaltuutetun toimiston toiminnan painopistealueisiin liittyvät tarkastukset. Myös ad hoc -tarkastuksia voidaan suorittaa erikseen nouseviin kiireellisiin tarpeisiin vastaimiseksi tai yksittäisten kanteluasioiden käsittelemiseksi.

Mahdollisten uusien esiin tulevien seikkojen niin vaatiessa tietosuojavaltuutetun toimistossa voidaan päivittää suunnitelmaa tarpeellisilta osin.

Keskeisiä sovellettavia säännöksiä

Yleisen tietosuoja-asetuksen 57 artiklan 1 h alakohdan mukaan valvontaviranomaisen on alueellaan suoritettava tutkimuksia tämän asetuksen soveltamisesta, myös toiselta valvontaviranomaiselta tai muulta viranomaiselta saatujen tietojen perusteella.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 1 b alakohdan mukaan tietosuojavaltuutettu voi toteuttaa tutkimuksia tietosuojaa koskevien tarkastusten muodossa. Yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella valvontaviranomaisella on muun muassa seuraavat tutkintavaltuudet:

- määrätä rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelijä ja tarvittaessa rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän edustaja antamaan kaikki tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot (1. a kohta);
- saada rekisterinpitäjältä ja henkilötietojen käsittelijältä pääsy kaikkiin henkilötietoihin ja kaikkiin tietoihin, jotka ovat tarpeen sen tehtävien suorittamista varten (1. e kohta); ja
- saada pääsy kaikkiin rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän tiloihin, tietojenkäsittelylaitteet ja -keinot mukaan lukien, unionin tai jäsenvaltion prosessioikeuden mukaisesti (1. f kohta).

Tietosuojalain 18 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutetulla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta tehtäviensä hoidon kannalta tarpeelliset tiedot tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 1 kohdassa säädettyjen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksien lisäksi.

Rikosasioiden tietosuojalain 48 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutettu voi tehdä tarkastuksen rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän tiloissa, jos tarkastus on tarpeen tämän lain noudattamisen valvomiseksi.

Tietosuojalain 20 §:n ja rikosasioiden tietosuojalain 49 §:n mukaan tietosuojavaltuutetulla on oikeus tehtäviensä suorittamiseksi saada pyynnöstä poliisilta virka-apua. Tietosuojalain 19 §:n 2 momentin ja rikosasioiden tietosuojalain 50 §:n 1 ja 2 momentin mukaan tietosuojavaltuutettu voi kuulla ulkopuolisia asiantuntijoita sekä pyytää näiltä lausuntoja. Tietosuojavaltuutettu voi tietosuojalain 20 §:ssä ja rikosasioiden tietosuojalain 48 §:ssä tarkoitettujen tarkastuksen yhteydessä käyttää apunaan ulkopuolista asiantuntijointa. Tietosuojavaltuutettu voi nimetä asiantuntijaksi suostumuksensa tehtävään antaneen henkilön, jolla on tietosuojavaltuutetun tehtävän hoitamisen kannalta merkityksellistä asiantuntemusta. Tietosuojalain 20 §:n mukaan asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tällaisia tehtäviä.

Tarkastusten suorittamisessa noudatetaan, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Hallintolain 39 §:n mukaan viranomaisen on ilmoitettava toimivaltaansa kuuluvan tarkastuksen aloittamisajankohdasta asianosaiselle, jota asia välittömästi koskee, jollei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen tarkoituksen toteutumista. Edellä tarkoitettulla asianosaisella on oikeus olla läsnä tarkastuksessa sekä esittää mielipiteensä ja kysymyksiä tarkastukseen liittyvistä seikoista. Tarkastuksen kuluessa asianosaiselle on, mikäli mahdollista, kerrottava tarkastuksen tavoitteista, sen suorittamisesta ja jatkotoimenpiteistä. Tarkastus on suoritettava aiheuttamatta tarkastuksen kohteelle tai sen haltijalle kohtuutonta haittaa. Tarkastajan on viipymättä laadittava tarkastuksesta kirjallinen tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku ja tarkastajan tekemät keskeiset havainnot. Tarkastuskertomus on annettava tiedoksi tarkastuksessa läsnäoloon oikeutetulle asianosaiselle.

Tarkastuksilla pyritään yksityiskohtaiseen ja totuudenmukaiseen asioiden selvittämiseen ja sen yhteydessä pyritään saamaan esiin sellaisia tosiseikkoja, joiden selvittämiseen hallintoasian tavanomaisessa kirjallisessa menettelyssä ei aina ole mahdollisuuksia (Hallituksen esitys eduskunnalle hallintolaiksi ja laiksi hallintokäyttölain muuttamisesta, HE 72/2002, 39 §:n perustelut).

Tarkastusten toteuttaminen

Tietosuojavaltuutetun toimisto toimittaa tarkastusilmoituksen etukäteen rekisterinpitäjälle tai henkilötietojen käsittelijälle. Tarkastusilmoituksessa tarkennetaan ja rajataan tarkastuksen kohde, kuvataan toteuttamistapa ja pyydetään tarvittavat tiedot ja selvitykset etukäteen. Myös ilman ennakoilmoitusta tehtävät tarkastukset ovat erikseen niin päätettäessä mahdollisia.

Tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomus, joka toimitetaan tarkastuksenkohteelle eli rekisterinpitäjälle tai henkilötietojen käsittelijälle.

Tarkastusten ajankohdat ja tarkastettavat kohteet vuonna 2026

2026	Tarkastuksen kohde	Kohdistus	Vastuu- taho
Tammikuu	Tammikuu – maaliskuu Vuoden 2025 tarkastusten mahdollinen loppuunsaattaminen ja raportoinnin viimeistely		
Helmi- kuu			
Maalis- kuu	Terveydenhuolto (siirtynyt vuodelta 2025)	Terveydenhuollon sähköiset palvelut, pyydetään selvitykset toimialan useilta kohteilta.	JUKI
Huhtikuu	VIS-asetuksen 41 artiklan 2 kohdan mukainen viisumitietojärjestelmää koskeva tarkastus	VIS-asetuksen 41 artiklan 2 kohdan mukaan kansallisen valvontaviranomaisen on varmistettava, että kansallisessa järjestelmässä tapahtunut tietojenkäsittely tarkastetaan vähintään joka neljäs vuosi asiaankuuluvien kansainvälisten tarkastuskäytäntöjen mukaisesti. Viisumitietoihin ja VIS-järjestelmän käyttöön kohdistuva tarkastus Ankaran suurlähetystöön kohdistuen.	JUKI
Touko- kuu			
Kesäkuu			
Heinä- kuu			
Elokuu	SIS-asetuksen 44 artiklan 2 kohdan mukainen Schengenin tietojärjestelmää koskeva tarkastus	SIS-asetuksen 44 artiklan 2 kohdan mukaan kansallisen valvontaviranomaisen on varmistettava, että kansallisessa järjestelmässä tapahtunut tietojenkäsittely tarkastetaan vähintään joka neljäs vuosi asiaankuuluvien kansainvälisten tarkastuskäytäntöjen mukaisesti.	JUKI
Syyskuu	Hätäkeskuslaitos	Tietosuojariskien hallintaprosessi sekä siihen liittyvät roolit ja vastuut	JUKI
Lokakuu	Poliisi / Rahanpesun selvittelykeskus	Tiedon elinkaaren hallinta	JUKI

Marras- kuu	SIS-järjestelmän tarkastus; vuosittainen kuulutusluokkiin kohdistuva tarkastus kohteena kuulutukset EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisista, joilla ei ole oikeutta tulla Schengen-alueelle tai oleskella siellä		JUKI
	SIS-järjestelmän toimivaltaisiin viranomaisiin (käyttäjiin) kohdistuva tarkastus, erityisesti lokitietojen osalta	Maahanmuuttovirasto	JUKI
	EURODAC-asetuksen 32 artiklan mukainen tarkastus		JUKI
Joulukuu			

Tarkastettavat kohteet vuosina 2027–2028

Alla alustavasti vuosille 2027–2028 suunnitellut tarkastukset. Suunnitelma sisältää lainsäädännössä säädetyt määräajoin suoritettavat tarkastukset ja muut SIS-, VIS- ja EURODAC-järjestelmiä koskevat tarkastukset sekä tietosuojavaltuutetun toimiston muutoin tarpeelliseksi katsomat tarkastukset kyseisinä vuosina.

Vuosi	Tarkastuksen kohde	Kohdistus	Vastuu- taho
2027 2028	SIS-järjestelmän kuulutusluokkaan kohdistuva tarkastus (yksi kuulutusluokka/vuosi)	Tarkastettava kuulutusluokka päätetään vuosittaisessa tarkastussuunnitelmassa	JUKI
2027	Tulli		JUKI
2027 2028	EURODAC-asetuksen 32 artiklan mukainen tarkastus		JUKI
2027	Puolustusvoimat		JUKI
2027	EES		JUKI
2027	Yksityinen turvallisuusala		JUKI
2027	Verohallinto		JUKI
2027	Poliisi	Matkustajarekisteritiedot eli PNR-tiedot	JUKI
2027	Oikeusrekisterikeskus		JUKI
2027	Rikosseuraamuslaitos		JUKI

2028	SOTE-sektori / Kunta-sektori		JUKI
2028	Suojelupoliisi		JUKI
2028	ETIAS		JUKI

Allekirjoitus

Anu Talus
Tietosuojavaltuutettu

Miia Tukia
Ylitarkastaja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarkistaa tarvittaessa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.

Jakelu

Vuoden 2026 tarkastussuunnitelmassa yksilöidysti ilmoitetut rekisterinpitäjät

Yhteystiedot

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Sähköposti: tietosuoja@om.fi
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihe: 029 566 6700
Verkkosivut: tietosuoja.fi

